

הלכות פלים

ענין אלו ההלכות לידע פלים שמקבלין טמאה מכל אלו הטמאות, וכלים שאינן מטמאין, וכיצד מטמאין הכלים ומטמאין. ובאור ענין זה בפרקים אלו.

הלכות פלים פרק א

א. שבעה מיני פלים, הן שמקבלין טמאה מן התורה; ואלו הן: הבגדים, והשקין, וכלי עור, וכלי עצם, וכלי מתכות, וכלי עץ, וכלי חרס. הרי הוא אומר "מכל-כלי-עץ או בגד או-עור או שק" (ויקרא יא, לב), ובכלי מתכות נאמר "אך את-הזהב, ואת-הכסף" (במדבר לא, כב), ובכלי חרס נאמר "וכל-כלי-חרש אשר-יפל מהם, אל-תוכו" (ויקרא יא, לג).

ב. מפי השמועה למדו שזה שנאמר בתורה "וכל-מעשה עזים" (במדבר לא, כ), לרבות פלים העשויין מן הקרנים ומן הטלפים ומן העצמות שלעזים; והוא הדין לשאר מיני בהמה וחייה. אבל פלים העשויין מעצמות העוף, אינן מקבלין טמאה: חוץ מפלים העשויין מכנף העזניה בלבד, וביצת הנעמית המצפה הואיל והן דומין לעצם, מקבלין טמאה ככלי עצם; וקרוב בעיני, שטמאתן מדברי סופרים.

ג. פלים העשויין מעצמות חיה שבים ומעורה, וכל שבים טהור, ואין מקבל טמאה מן הטמאות, ולא טמאת מדרס; אף האורג בגד מצמר הגדל בים, אינו מקבל טמאה: שנאמר "או בגד או-עור" (ויקרא יא, לב) מפי השמועה למדו מה בגד מן הגדל בארץ, אף עור מן הגדל בארץ.

ד. חבר מן הגדל בים עם הגדל בארץ, אפלו חוט או משיחה אם חברו חבור שמים את שניהן כאלו הן אחד לטמאה, שאם נטמא זה יטמא זה הרי הכל מקבל טמאה.

ה. יראה לי שהפלים העשויין מעור העוף אינן מקבלין טמאה, כמו עצמותיו. ואם תאמר והלא הוא כשר לכתב עליו תפלין, כעור בהמה וחייה הנה עור הדג אינו מקבל טמאה, ולולי זהמתו שאינה פוסקת היה כשר לתפלין. הנה למדת שאף דבר שאינו מקבל טמאה כשר לתפלין, אם אין לו זהמה.

ו. כלי זכוכית אינן מקבלין טמאה, מדברי תורה; וחכמים גזרו עליהן, שיהיו מקבלין טמאה. הואיל ותחלת בריתן מן החול ככלי חרס, הרי הן ככלי חרס; ומפני שתוכן נראה כברן, לא גזרו עליהן שיטמאו מאוירן, אלא עד שתגע הטמאה בהן בין מתוכן בין מגבן, ככלי מתכות. ולא גזרו טמאה על פשוטיהן, אלא על מקבליהן. ואין להן טהרה במקוה. ואין שורפין עליהן תרומה וקדשים, שלא גזרו עליהן אלא לתלות.

ז. כלי גללים וכלי אדמה וכלי אבנים טהורין לעולם, ואין מקבלין טמאה מן הטמאות ולא טמאת מדרס, לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים, בין פשוטיהן בין מקבליהן.

ח. פיל שבלע הוצין, והקיאן דרך בית הרעי העושה מהן פלים, הרי הן ספק אם הן ככלי גללים או ככלי עץ כשהיו;

אָבֶל קָפִיפָה שְׁנִטְמָאת, וּבִלַּע אוֹתָהּ פִּיל, וְהָקִיָּאָה דֶּרֶךְ בֵּית הָרַעֲי
הָרִי הִיא בְּטִמְאָתָהּ.

ז. פִּשְׁוִיטִי כָּלִי חָרֶס, כְּגוֹן מְנוּרָה וְכֶסֶף וְשִׁלְחָן שֶׁלְחָרֶס וְכִיּוּצָא
בְּהֵן אֵין מְקַבְּלִין טִמְאָה מִן הַטִּמְאוֹת וְלֹא טִמְאָת מְדֵרֶס, לֹא
מְדַבְּרֵי תוֹרָה וְלֹא מְדַבְּרֵי סוּפְרִים: שְׁנֵאמַר "אֲשֶׁר-יִפֹּל מֵהֶם,
אֶל-תּוֹכוֹ . . . יִטְמָא" (ויקרא יא, לג) כָּל שֵׁישׁ לוֹ תוֹךְ בְּכָלִי חָרֶס,
מְקַבֵּל טִמְאָה; וְשֵׁאִין לוֹ תוֹךְ, טְהוֹר.

י. כָּלִי מִתְּכוֹת אֶחָד פִּשְׁוִיטִיָּהֶן כְּגוֹן הַסְּכִינִין וְהַמְּסַפְּרִים, אוֹ
מְקַבְּלִיָּהֶן כְּגוֹן הַיּוֹרוֹת וְהַקְּמָמוֹסִין הַכֹּל מְקַבְּלִין טִמְאָה:
שְׁנֵאמַר "כָּל-דֹּבֵר אֲשֶׁר-יֵבֵא בְּאֵשׁ" (במדבר לא, כג), בֵּין מְקַבֵּל בֵּין
פִּשְׁוִיט. אֲפִלוּ תִּבָּה אוֹ מִגְדָּל וְכִיּוּצָא בְּהֵן שֶׁלִּמְתַּכֵּת שֶׁהֵן מְקַבְּלִין
אַרְבָּעִים סָאָה בִּלְח אוֹ יֵתֵר מְקַבְּלִין טִמְאָה, שְׁנֵאמַר "כָּל-דֹּבֵר".

יא. כָּלִי עֵץ וְכָלִי עוֹר וְכָלִי עֶצֶם מְקַבְּלִיָּהֶן כְּגוֹן הָעֶרְכָּה וְהַחֲמַת
וְכִיּוּצָא בְּהֵן, מְקַבְּלִין טִמְאָה מְדַבְּרֵי תוֹרָה; אָבֶל פִּשְׁוִיטִיָּהֶן כְּגוֹן
הַלּוּחוֹת וְהַכֶּסֶף וְהָעוֹר שְׁאוּכָלִין עָלָיו וְכִיּוּצָא בְּהֵן, אֵין מְקַבְּלִין
טִמְאָה אֶלֹא מְדַבְּרֵי סוּפְרִים: שְׁנֵאמַר "מִכָּל-כָּלִי-עֵץ אוֹ בָּגֵד . .
." (ויקרא יא, לב) מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוּ מַה שֶּׁק שֵׁישׁ לוֹ בֵּית קְבוּל,
אֵף כָּל שֵׁישׁ לוֹ בֵּית קְבוּל; וְכָלִי עֶצֶם כְּכָלִי עֵץ לְכָל דֹּבֵר.

יב. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים שְׁטִמְאָת פִּשְׁוִיטִיָּהֶן מְדַבְּרֵי סוּפְרִים,
בְּשָׂאָר טִמְאוֹת חוּץ מִטִּמְאָת מְדֵרֶס; אָבֶל בְּמְדֵרֶס הָזֵב וְחִבְרִיו,
מִטְמָאִין מִן הַתּוֹרָה שְׁנֵאמַר "כָּל-הַמִּשְׁכָּב, אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו
. . ." (ויקרא טו, ד; ויקרא טו, כד), כָּל הָעֲשׂוֹי לְמִשְׁכָּב אוֹ לְמִרְכָּב
כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוֹ. וְכֵן כָּלִי זְכוּכִית הָעֲשׂוֹי לְמִשְׁכָּב, מִטְמָא מְדֵרֶס
מְדַבְּרֵיהֶם.

יג. כָּל שֶׁהוּא אָרִיג בֵּין מִצְמָר וּפִשְׁתִּים, בֵּין מִן הַקִּנֵּבֶס אוֹ
הַמִּשִּׁי אוֹ מִשְׂאָר דְּבָרִים הַגְּדֻלִּים בִּיבִשָּׁה הוּא הַנִּקְרָא בָּגֵד לְעִנִּין
טִמְאָה. וְהַלְבָּדִים כְּבָגְדִים לְכָל דֹּבֵר.

יד. הַשֶּׁק הוּא חוּטִי שֶׁעַר הַגְּדוּלִּים כְּשִׁלְשֻׁלַת, אוֹ הָאֲרוּגִים
כְּבָגְדִים. אֶחָד הָעֲשׂוֹי מִן הָעֵזִים, אוֹ מִצְמָר גְּמָלִים, אוֹ מִזֵּנָב
הַסּוֹס וְהַפָּרָה וְכִיּוּצָא בְּהֵן, וְאֶחָד הָאֲרִיג מֵהֵן כְּמוֹ הַמִּרְצוּפִין, אוֹ
הַגְּדוּל כְּמוֹ חֶבֶק שֶׁלְחָמּוֹר וְכִיּוּצָא בּוֹ. אָבֶל הַחֲבָלִים וְהַמִּשְׁיחוֹת
הַשְּׁזוּרִין, בֵּין מִן הַשְּׁעָר בֵּין מִצְמָר וּפִשְׁתִּים אֵינָן מְקַבְּלִין טִמְאָה
בְּפָנֵי עֶצְמָן.

טו. כָּל הַכָּלִים הָעֲשׂוּיִין מִן הַגִּמָּא וּמִן הָעֶרְכָּה וּמִן הַקִּנֵּים וּמִן
כִּפּוֹת הַתְּמָרִים וּמִן הָעֵלִין וְהַשְּׂרִיגִין וּמִקְלָפֵי הָאֵילָנוֹת וּמִן
הַחִלָּף, כְּגוֹן הַקְּפִיפּוֹת וְהַטְּרַסְקָלִין וְהַמַּחְצָלָאוֹת וְהַמַּפְצּוֹת הַכֹּל
בְּכָלִל כָּלִי עֵץ, שֶׁהַכֹּל גָּדֵל מִן הָאָרֶץ כְּעֵץ.

טז. אֶחָד כָּלִי חָרֶס, וְאֶחָד כָּלִי נֶתֶר לְכָל דֹּבֵר כָּל כָּלִי הָעֲשׂוֹי
מִעֶפֶר מִן הָעֶפְרוֹת, וְאַחֵר כֶּף שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ בְּכִבְשָׁן הָרִי זֶה כָּלִי
חָרֶס. וְהַתְּנוּר וְהַפִּירִים וְהַכֶּפֶח וְכִיּוּצָא בְּהֵן מִשְׂאָר הַבְּנִינּוֹת,
שְׁאוּפִין בְּהֵן אוֹ שְׂמִבְשָׁלִין עֲלֵיהֶן הַכֹּל מְקַבְּלִין טִמְאָה דִּין
תּוֹרָה, וְטִמְאָתָן וְטִמְאָת כָּלִי חָרֶס שׁוּוּה.